

Věc C-390/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

25. června 2021

Předkládající soud:

Landgericht Köln (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

10. června 2021

Žalobci:

ADPA European Independent Automotive Data Publishers
Association internationale Vereinigung ohne
Gewinnerzielungsabsicht – IvoG – belgischen Rechts

Gesamtverband Autoteile-Handel e. V.

Žalované:

Automobiles PEUGEOT SA

PSA Automobiles SA

Předmět původního řízení

Žaloba na poplatek, který požadují žalované od vydavatelů technických informací za přístup k informacím o opravách a údržbě motorových vozidel

Předmět a právní základ předběžné otázky

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU se týká výkladu čl. 61 odst. 1 a čl. 63 odst. 1 nařízení (EU) 2018/858, jakož i čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 nařízení (ES) č. 715/2007 ohledně podrobností přístupu k informacím o opravě a údržbě poskytovaného výrobcem, jakož i poplatků, které mu za tento přístup musí být uhrazeny.

Předběžné otázky

- 1) Použijí se ustanovení kapitoly XIV nařízení (EU) 2018/858 (články 61 a násl. včetně přílohy X) i na takové modely vozidel, které poprvé získaly schválení typu již před 1. září 2020 za platnosti nařízení (ES) č. 715/2007?

V případě záporné odpovědi na tuto otázku kromě toho:

Lze ohledně těchto „starších vozidel“ i nadále použít kapitolu III nařízení (ES) č. 715/2007 a pro stanovení poplatků zejména článek 7 nařízení (ES) č. 715/2007?

- 2) Zahrnuje pojem „*přístup*“ k uvedeným informacím, který musí výrobci poskytnout podle čl. 61 odst. 1 nařízení (EU) 2018/858, oprávnění vydavatelů technických informací podle čl. 3 bodu 45 nařízení (EU) 2018/858 zhodnotit tyto informace pro úkoly spojené s jejich podnikáním v dodavatelském řetězci na poprodejním trhu nebo je pro takovéto oprávnění ke zhodnocení zapotřebí sjednat samostatnou licenci pro zhodnocení a opakované vydávání, která pak ohledně poplatku požadovaného od výrobce v této souvislosti nespadá do článku 63 nařízení (EU) 2018/858?

V případě, že je odpověď na první předběžnou otázku záporná a kapitola III nařízení (ES) č. 715/2007 se použije na starší vozidla navíc:

Zahrnuje pojem „*přístup*“ k uvedeným informacím, který musí výrobci poskytnout podle čl. 6 odst. 1 nařízení (ES) č. 715/2007, oprávnění vydavatelů technických informací podle čl. 3 bodu 15 nařízení (ES) č. 715/2007 zhodnotit tyto informace pro úkoly spojené s jejich podnikáním v dodavatelském řetězci na poprodejním trhu nebo je pro takovéto oprávnění ke zhodnocení zapotřebí sjednat samostatnou licenci pro zhodnocení a opakované vydávání, která pak ohledně poplatku požadovaného od výrobce v této souvislosti nespadá do článku 7 nařízení (ES) 715/2007?

- 3) Musí být výraz „*přiměřený a úměrný poplatek*“ podle čl. 63 odst. 1 první věty nařízení (EU) 2018/858 vykládán v tom smyslu, že výrobce musí nakládat se všemi samostatnými provozovateli podle čl. 3 bodu 45 nařízení (EU) 2018/858 při stanovení poplatku stejně bez ohledu na jejich podnikatelskou činnost?

V případě, že odpověď na první předběžnou otázku je záporná a kapitola III nařízení (ES) č. 715/2007 se použije na starší vozidla kromě toho:

Musí být výraz „*přiměřený poplatek*“ podle čl. 7 odst. 1 první části věty nařízení (ES) č. 715/2007 vykládán v tom smyslu, že výrobce musí nakládat se všemi samostatnými provozovateli podle čl. 3 bodu 15 nařízení (EG) č. 715/2007 při stanovení poplatku stejně bez ohledu na jejich podnikatelskou činnost?

V případě záporné odpovědi na třetí předběžnou otázku:

- 4) Musí být výraz „*přiměřený a úměrný poplatek*“ podle čl. 63 odst. 1 první věty nařízení (EU) 2018/858 vykládán v tom smyslu, že poplatek může zásadně pokrývat pouze náklady výrobce?

V případě, že odpověď na první předběžnou otázku je záporná a kapitola III nařízení (ES) č. 715/2007 se použije na starší vozidla kromě toho:

Musí být výraz „*přiměřený poplatek*“ podle čl. 7 odst. 1 první části věty nařízení (ES) č. 715/2007 vykládán v tom smyslu, že poplatek může zásadně pokrývat pouze náklady výrobce?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Body 50 a 52 odůvodnění, čl. 3 body 2 a 45, čl. 61 odst. 1, čl. 63 odst. 1 a příloha X body 2.5 a 6.1 nařízení (EU) 2[0]18/858;

Bod 8 odůvodnění, čl. 3 bod 15, čl. 6 odst. 1 a odst. 2, čl. 7 odst. 1, článek 10 nařízení (ES) č. 715/2007;

Příloha XIV bod 2.1 prováděcího nařízení (ES) č. 692/2008.

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Ustanovení § 3 odst. 3, § 3a, § 8 odst. 1 první věta první možnost a odst. 3 bod 2 Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (zákon proti nekalé soutěži, dále jen „UWG“)

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 Žalobce pod bodem 1 je oborový svaz nezávislých vydavatelů technických informací, kteří shromažďují data od výrobců a zpracovávají je do jednotných formátů pro své uživatele (např. servisní dílny), založený podle belgického práva. Žalobce pod bodem 2 je německý oborový svaz, jehož členové provozují velkoobchod s náhradními díly.
- 2 Žalované jsou součástí automobilového koncernu Groupe PSA. Obě jsou majitelkami schválení typu podle čl. 3 bodu 2 nařízení (EU) 2018/858 a podle článku 10 nařízení (ES) č. 715/2007 pro vozidla značky „Peugeot“.
- 3 Žalované nabízí přístup k informacím o opravách a údržbě vozidla podle přílohy X bodu 2.5 nařízení 2018/858 (dříve čl. 6 odst. 2 nařízení č. 715/2007) ke svým vozidlům se schváleným typem prostřednictvím společné databáze přístupné přes webový portál. Portál primárně provozuje žalovaná pod bodem 1, provozuje jej ale rovněž pro žalovanou pod bodem 2.

- 4 Používání databáze je nabízeno samostatným provozovatelům zásadně za jednotný pevný poplatek v odstupňovaných částkách podle doby trvání přístupu bez dalších individuálních proměnných. Za stejných podmínek platí samostatní provozovatelé stejný poplatek. V roce 2019 činil poplatek za roční přístup 2 601,00 eur.
- 5 Pro samostatné vydavatele technických informací naproti tomu platí zvláštní podmínky. Ve smlouvě o přístupu k databázi, která je zpravidla uzavírána na rok, je ve prospěch příslušného samostatného vydavatele stanoveno právo pořizovat výtah poskytnutých informací o opravě a údržbě vozidla a zhodnotit je za účelem vývoje a prodeje vlastních informačních produktů. To zahrnuje zejména povolení poskytovat podnikům, které se přímo nebo nepřímo podílí na opravách vozidel, licence na informační produkty. Výši poplatků účtovaných jako protiplnění stanoví žalovaní na příslušné období individuálně pro konkrétního vydavatele technických informací. Výše poplatku se stanoví podle následujícího cenového vzorce používaného žalovanými (tzv. cenového vzorce sigma):

$$y = \sum_{i1}^{i2} \left(\frac{X \times N}{i \times B} \times P \right)$$

- 6 Jednotlivé proměnné jsou:
- základní cena („X“), která se rovná pevné ceně nabízené ostatním samostatným provozovatelům;
 - počet koncových zákazníků konkrétního samostatného vydavatele technických informací („N“);
 - průměrný tržní podíl značky vozidla v posledních deseti letech („P“);
 - koeficient slevy vázaný na počet koncových uživatelů („i“);
 - přidaná hodnota vytvořená zpracováním („B“).
- 7 Tímto cenovým vzorcem je kromě pouhého technicko-organizačního přístupu k informacím o opravách a údržbě vozidla uhrazena rovněž možnost, aby samostatní vydavatelé technických informací tyto informace komerčně zhodnotili na poproděním trhu motorových vozidel formou doplňkové služby. U jednoho samostatného vydavatele technických informací, uváděného pro příklad, činila částka vypočítaná podle tohoto vzorce 137 687,47 eur za rok 2019 a 11 000,00 eur za roky 2012 až 2015.
- 8 Žalobci napadají poplatky účtované žalovanými a navrhují, aby žalovaným bylo uloženo poskytnout vydavatelům technických informací na vyžádání přístup ke konkrétně specifikovaným kategoriím informací o opravách a údržbě za účelem použití pro vlastní informační nabídky v Německu za roční poplatek, který odpovídá poplatku, jenž žalované požadují za jinak shodných podmínek od

samostatných opraven. Podpůrně požadují přístup za roční poplatek, který krom toho zahrnuje příplatek, jehož stanovení je přenecháno na uvážení předkládajícího soudu, a dále podpůrně přístup za poplatek, který se stanoví na základě nákladů žalovaných na poskytnutí přístupu a příplatku k těmto nákladům, jehož stanovení je přenecháno na uvážení předkládajícího soudu.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 9 Žalobkyně mají za to, že mají v souladu s právem hospodářské soutěže nárok na odstranění podle § 8 odst. 1 první věty první možnosti UWG, § 3 odst. 1 a § 3a UWG z důvodu porušení pravidel chování na trhu podle čl. 63 odst. 1 první věty nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - čl. 7 odst. 1 první věty nařízení č. 715/2007. Poplatek za přístup k informacím o opravách a údržbě vozidla stanovený žalovanými na základě vzorce, který je předmětem sporu, není přiměřený a úměrný ve smyslu výše uvedených ustanovení.
- 10 Rovněž u starších vozů se schválením typu před 1. září 2020 za platnosti nařízení č. 715/2007 jsou použitelné výlučně články 61 a násl. nařízení 2018/858, a nikoliv již zrušené články 6 a násl. nařízení č. 715/2007.
- 11 Smlouvy uzavřené žalovanými o přístupu k jejich databázi musí být zásadně posuzovány podle čl. 63 odst. 1 nařízení 2018/858, protože poplatek stanovený podle uvedeného vzorce nepředstavuje úhradu plnění jdoucího nad rámec „přístupu“ podle článku 61 nařízení 2018/858. Tento „přístup“ zahrnuje obsáhlé zákonem stanovené oprávnění samostatných vydavatelů technických informací ke zhodnocení, které jim umožní plnit úkoly spojené s jejich podnikáním v dodavatelském řetězci na poprodejním trhu, srovnatelné s „nucenou licencí“.
- 12 Použití dotčeného cenového vzorce žalovanými představuje rovněž porušení čl. 63 odst. 1 nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - čl. 7 odst. 1 nařízení č. 715/2007 a tím ve spojení s § 3 odst. 1 a § 3a UWG porušení hospodářské soutěže podle vnitrostátního práva upravujícího nekalou soutěž. To vyplývá zprv z nerovného zacházení se samostatnými vydavateli technických informací v porovnání s jinými samostatnými provozovateli v důsledku individuálního stanovení poplatku zejména na základě individuálního počtu koncových uživatelů, namísto jednotného pevného poplatku. Článek 63 odst. 1 nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - čl. 7 odst. 1 nařízení č. 715/2007 nařizují rovné zacházení se všemi samostatnými provozovateli. Porušením uvedených ustanovení je rovněž skutečnost, že se poplatek neřídí skutečně vzniklými náklady na poskytnutí přístupu. Vazba na individuální počet koncových uživatelů představuje fakticky podíl na zisku a jako taková je nepřipustnou odměnou za použití informací. Podle čl. 63 odst. 1 nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - čl. 7 odst. 1 nařízení č. 715/2007 lze požadovat pouze náhradu za technicko-organizační náklady spojené s poskytnutím přístupu. Se směrnicí je slučitelná nanejvýš úměrná zisková komponenta v podobě procentuálního příplatku k nákladům.

- 13 Žalované mají za to, že nárok na zrušení, který uplatňují žalobci, neexistuje z několika právních důvodů.
- 14 Zprvce se na starší vozidla nepoužijí články 61 a násl. nařízení 2018/858, která získala schválení typu před 1. zářím 2020 za platnosti nařízení č. 715/2007, nýbrž se na ně i nadále použijí články 6 a násl. nařízení č. 715/2007.
- 15 Dále není nutno sporný cenový vzorec posuzovat podle čl. 63 odst. 1 první věty nařízení 2018/858 a čl. 7 odst. 1 nařízení č. 715/2007 již proto, že představuje úhradu za umožnění dalšího podnikatelského využití informací o opravách a údržbě vozidla vydavateli technických informací na poprodejním trhu motorových vozidel. Pojem „přístupu“ poskytovaného výrobcem podle čl. 61 odst. 1 nařízení 2018/858 a čl. 6 odst. 1 nařízení č. 715/2007 nezahrnuje takovou licenci ke zhodnocení a dalšímu vydávání pro vydavatele technických informací, takže poplatek stanovený tímto cenovým vzorcem se týká doplňkové služby, která není dlužná ze zákona a jejíž cenu mohou výrobci volně stanovit.
- 16 Nehledě na to je nutno cenový vzorec každopádně kvalifikovat jako „přiměřený a úměrný“ ve smyslu příslušné normy. Výrobce má při stanovení přiměřeného a úměrného poplatku prostor pro uvážení a nad rámec skutečných nákladů na poskytnutí přístupu může navíc přihlídnout k dalším kritériím, zejména k rozsahu využití informací, dotčeným ochranným právům k jeho duševnímu vlastnictví a databázi, jakož i k rozsahu služeb a dat.

Stručný popis odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 17 Pro existenci nároku na odstranění podle § 8 odst. 1 první věty první možnosti, § 3 odst. 1 a § 3a UWG, který je uplatňován v původním řízení, je rozhodující skutečnost, zda se v projednávané věci jedná o porušení pravidel čl. 63 odst. 1 první věty nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - čl. 7 odst. 1 první věty nařízení č. 715/2007 upravující chování na trhu.
- 18 Článek 63 odst. 1 první věta nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - čl. 7 odst. 1 první věta nařízení č. 715/2007 představují pravidla chování na trhu ve smyslu § 3a UWG. Porušení mohou být uplatňována zásadně s ohledem na porušení hospodářské soutěže podle práva upravujícího nekalou hospodářskou soutěž v zájmu ochrany spotřebitelů, konkurentů nebo jiných účastníků trhu v obecném zájmu na nenarušené hospodářské soutěži cestou požadavku na odstranění podle § 8 odst. 1 první věty první možnosti UWG, § 3 odst. 1 UWG a § 3a UWG. Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) o tom rozhodl již ve vztahu k čl. 6 odst. 1 nařízení č. 715/2007, který je podobným předchůdcem ustanovení čl. 61 odst. 1 nařízení 2018/858. Toto hodnocení musí být podle názoru předkládajícího soudu přeneseno na čl. 63 odst. 1 první větu nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - na čl. 7 odst. 1 nařízení č. 715/2007.
- 19 Pro rozhodnutí o žalobě je nutno nejprve vyjasnit oblast působnosti nařízení 2018/858. Až poté bude zřejmé, zda lze uplatňovaný nárok na odstranění opřít o

články 61 a násl. nařízení 2018/858 nebo o články 6 a násl. nařízení č. [7]15/2007. Vzhledem k tomu, že se jak právní důsledky podoby přístupu, tak i obsah ustanovení o poplatcích v obou nařízeních liší, lze o návrzích žalobců rozhodnout až po vyjasnění otázky, které ustanovení se na starší vozidla použije.

- 20 Pro použitelnost článků 61 a násl. nařízení 2018/858 rovněž na starší vozidla hovoří kromě zrušení článků 6 a násl. nařízení č. 715/2007 rovněž bod 50 odůvodnění a čl. 86 odst. 2 nařízení 2018/858. Povinnost výrobce poskytnout přístup k informacím o opravách a údržbě vozidla by navíc mohla být orientována do budoucnosti a být proměnlivá a neměla by se řídit právním stavem platným v okamžiku schválení typu. S tím ovšem souvisí otázka, zda je nutno přihlídnout k legitimnímu očekávání výrobce, k zákazu zpětné platnosti zakotvenému v unijním právu a případné neúnosnosti (nekompenzovaného) zintenzivnění povinností platných pro starší vozidla, jakož i významu čl. 6 odst. 7 nařízení (ES) č. 715/2007.
- 21 Dále je nutno vyjasnit, jaký konkrétní dosah má „přístup“, který musí poskytnout dodavatelé, zda do něj spadá rovněž umožnění samostatným vydavatelům technických informací, aby informace o opravách a údržbě vozidel zhodnotili k vývoji a prodeji svých informačních produktů. V případě, že tomu tak není, bylo by oprávnění ke zhodnocení, které poskytují žalované, další službou mimo oblast působnosti sporných ustanovení unijního práva.
- 22 Pro pochopení pojmu „přístup“ ve smyslu nucené licence ve prospěch samostatných vydavatelů technických informací hovoří skutečnost, že text nařízení nerozlišuje mezi přístupem a zhodnocením. Pro oprávnění ke zhodnocení hovoří rovněž znění čl. 61 odst. 2 druhého pododstavce druhé věty nařízení 2018/858, který explicitně odkazuje na „plnění úkolů spojených s jejich podnikáním v dodavatelském řetězci na poprodejním trhu“.
- 23 Obhajitelný je ovšem i opačný názor, že uvedená ustanovení vědomě neupravují práva na zhodnocení a s tím spojené odměny, které musí být individuálně sjednány mezi výrobcí a samostatnými vydavateli. V tom případě by článek 61 nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - článek 6 nařízení č. 715/2007 představoval výhradně ustanovení upravující technickou podobu přístupu. Rovněž znění přílohy X bodu 6.1 nařízení 2018/858 a - je-li použitelná - přílohy XIV bodu 2.1 prováděcího nařízení č. 692/2008 připouští několik výkladů. Lze si představit, že se „musí jednat přímo s příslušným výrobcem“ pouze ohledně technického poskytnutí, avšak poplatek, který za to musí být uhrazen, se přesto řídí čl. 63 odst. 1 první větou nařízení 2018/858. Pojem „právo“ lze ovšem chápat i v tom smyslu, že individuální sjednání se týká všech způsobů opatření informací včetně poplatku za používání, který lze sjednat individuálně a volně. Krom toho není jisté, zda výraz „kopírovat a dále zveřejňovat“ zahrnuje i vývoj nového informačního produktu nebo pouze vyhotovení obyčejných kopií databáze 1:1.
- 24 Domněnka nároku na zhodnocení ve prospěch samostatných vydavatelů technických informací by byla v souladu s cílem stanoveným v bodech 50 a 52

odůvodnění nařízení 2018/858 a v bodě 8 odůvodnění nařízení č. 715/2007 a sledovaným povinností poskytnout přístup k informacím o opravách a údržbě vozidel, kterým je zajistit účinnou hospodářskou soutěž na trhu v oblasti služeb oprav a údržby vozidel a rovněž na trhu v oblasti služeb poskytujících informace o opravách a údržbě vozidla v zájmu dalšího prohloubení vnitřního trhu. Svoboda výrobce jako jediného původního zdroje informací, k němuž neexistuje alternativa, při stanovení cen by mohla takové hospodářské soutěži bránit. Na druhé straně již Soudní dvůr rozhodl, že naplnění cílů nařízení nelze dosáhnout jednostranně k tíži výrobců (rozsudek ze dne 19. září 2019, Gesamtverband Autoteile-Handel, C-527/18, EU:C:2019:762, bod 36).

- 25 Konečně vyvstává otázka, zda musí být se všemi samostatnými provozovateli při stanovení poplatků vždy nakládáno stejně bez ohledu na jejich konkrétní podnikatelskou činnost. Pro takovýto požadavek rovného nakládání hovoří, že relevantní ustanovení kvalifikují všechny samostatné provozovatele stejně a bez rozdílu jako osoby mající oprávnění k přístupu a jako rozlišovací kritérium stanoví pouze dobu trvání tohoto přístupu. Proti tomuto názoru by však bylo možno argumentovat zněním „přiměřený a úměrný“, který hovoří pro stanovení výše poplatku v každém jednotlivém případě. Rovněž výraz „rozsah, ve kterém [...] samostatný provozovatel [informace] využívá“, který je obsažen v čl. 63 odst. 1 druhé větě nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - čl. 7 odst. 1 druhé větě nařízení č. 715/2007, hovoří pro individuální stanovení poplatku, právě i s ohledem na to, že vydavatel technických informací vzhledem ke svému obchodnímu modelu zřejmě bude tyto informace používat intenzivněji než například samostatné opravny, které je budou používat pouze občasně. Rovněž přílohu X bod 6.1 nařízení 2018/858 a - je-li použitelná - přílohu XIV bod 2.1 prováděcího nařízení č. 692/2008 je možné chápat v tom smyslu, že pro samostatné vydavatele technických informací lze na rozdíl od ostatních samostatných provozovatelů stanovit individuální podmínky.
- 26 V případě, že se žalobci nemohou dovolávat rovného zacházení s jinými samostatnými provozovateli, vyvstává otázka, zda čl. 63 odst. 1 nařízení 2018/858 a - je-li použitelný - čl. 7 odst. 1 nařízení [7]15/2007 požadují, aby poplatek byl stanoven ve výši pokrývající náklady. Znění rozhodujících ustanovení - „účtovat [...] poplatek za přístup“ - naznačuje, že poplatek má uhradit pouze technicko-organizační poskytnutí přístupu. To by však nepokrylo hospodářskou hodnotu informací o opravách a údržbě vozidla ani účast na hospodářském úspěchu příslušného samostatného vydavatele.
- 27 Je ovšem otázka, jak relevantní je „rozsah, ve kterém [...] samostatný provozovatel [informace] využívá“, pro stanovení poplatků. Je možné v něm spatřovat omezující výjimku z poplatku, jehož výše se jinak v zásadě stanoví podle nákladů, ve prospěch samostatných provozovatelů s obzvláště malým rozsahem činnosti, nebo poplatek, jehož výše se zásadně stanoví podle rozsahu využití. Rovněž výraz „přiměřený a úměrný“ by mohl napovídat flexibilnějšímu stanovení poplatku a připouští různé výklady.

- 28 Účel nařízení - zajištění účinné hospodářské soutěže na trhu v oblasti služeb poskytujících informace o opravách a údržbě vozidla - hovoří proti výkladu v tom smyslu, že články 61 a 63 nařízení 2018/858 mají otevírat zdroj příjmů jdoucí nad rámec pokrytí nákladů. K tomu by bylo možno uvést, že hospodářský úspěch se primárně zakládá na službách poskytovaných samostatným vydavatelem. Opatření informací má vstup na poprodejní trh s vozidly teprve umožnit a vytvořit rovnost příležitostí mezi samostatnými a autorizovanými provozovateli. Až na tomto trhu mají být docíleny zisky v rámci účinné hospodářské soutěže. Tento názor by ovšem znamenal závažný zásah do sféry výrobce, který by byl bez jakékoliv kompenzace zbaven možnosti zhodnotit své informace o opravě a údržbě vozidla.

PRACOVNÍ DOKUMENT